

גולדה מאיר ולוי אשכול, שנערכה בשווייץ, החליטו השלושה להיכנע לדרישת אלמוגי.

את התואר הריק של שר-בליתיק החליטו להלביש על השר ה-11 — אם וכאשר יצליחו ראשי קבוצת-הלחץ בתוך המפלגה להסכים על מינויו. בינתיים נמשך הקיפאון, כי מינוי שר מבין העסקנים יערער את יחס הכוחות בין קבוצות-הלחץ. מצב הדומה לזה של אקדונים בסרטי המערב-הפרוע, שיד כל אחד מהם מיוחח על האקדן שבחגורתו, והוא אינו מעז לשלפו מחמת החשש שהשליפה תגרוור אחריה חילופי-ריות מכל הצדדים. על כן נאלצה מפא"י להסתפק בעשרה שרים, במקום ה-11 המגיעים לה.

אשכול ממנה סגן

לוי אשכול יצא מפרשת לבון ומרכבת הקואליציה הנוכחית כאיש החזק של המפלגה. כולם הכירו בו כבורר עליון בין קבוצות-הלחץ השונות. ואמנם, מדי התעורר משבר חדש היו מטילים את פתרונו על אשכול. וככל שהתערב במשברים, היה אשכול נאלץ לרוד על בהונות בצמרת המפלגה.

מדי משבר נוספו לו אויבים חדשים — נוסף על איבת נערי-החצר של ביג'ו, שראו בו יורש-ככתו. על כן החליטו למשוך את ידיו מן הסיכסוך כים הפנימיים, כאילו אמר לעצמו: למה לי לרכוש אויבים בגלל אחרים? די לי באויבים „הטבעיים“ שלי.

„האויבים הטבעיים“ של אשכול הם שלושת הצעירים של ביג'ו: משה דיין, שמעון פרס ויוסף אלמוגי. עד לפני מספר חודשים ניסה פרס להתחבר אל אשכול, במאמץ משותף להקשות על משה דיין את החיים המפלגתיים. אשכול, שלא התנגד לכך, ידע כי בזאת הוא גם עוזר לפרס. על כן מיהר לנער מעצמו את השותף הבלתי-קרוא, עד כי עתה צוננים היחסים בין אשכול ופרס לא פחות מן היחסים בין אשכול ודיין. אשכול יודע גם, שהיחסים בין פרס ודיין מתוחים ביותר, וכי אין השניים מחליפים ביניהם מלה אם אינם חייבים לעשות זאת.

אשכול, היודע בדיוק את מאוזן-הכוחות בין כל קבוצות-הלחץ, הגיע למסקנה כי משה דיין מסוכן יותר עבורו מאשר שמעון פרס.

כוחו של שמעון פרס הוא במנגנון הבטחוני ובגיבוי הניתן לו על-ידי דויד בן-גוריון. שני מקורות-כוח אלה נראים ללוי אשכול חשובים פחות, במישור המפלגתי, מכוחו של משה דיין בקרב הצעירים ותנועת המושבים.

על רקע זה יש לראות את מינויו של יצחק קורן לתפקיד סגן שר האוצר, לפני כחצי שנה. קורן, המוכיר לשעבר של תנועת המושבים, הועלה בין-לילה ממעמד של ח"כ אפור (51 ברשימת מפא"י) למעמד השווה — תיאורטית — למעמדו של שמעון פרס. מינוי זה בא רק כדי לרסן את כוחו של דיין.

מאו ומתמיד היו שרי החקלאות עסקנים חזירים. לוי אשכול, ראש מחלקת ההתיישבות של הסוכנות, הצליח לפעול מעל לראשם, להבטיח לעצמו השפעה בתוך ההתיישבות העובדת. האיש שלו בתנועת המושבים היה יצחק קורן. עם מינויו של משה דיין כשר החקלאות צומצמה השפעתו של אשכול בהתיישבות. יהו עם זאת הצליח דיין לחולל הפיכה בתנועת המושבים: אחד מתומכיו דיין הצעירים, איש כפר יחזקאל, עזיז פיינרמן, נתמנה כמוזכיר התנועה.

אחרי הפיחות תיכנן דיין צעד נוסף לצימצום השפעתו של אשכול. צעיריו החלו משמיעים את הטענה, כי אשכול עסוק מדי בענייני הכלכליים, אינו יכול למלא את כל תפקידיו המפלגתיים, ועל כן יש למנות לו סגן. המועמד: ח"כ משה ברעם, מוזכר מועצת פועלי ירושלים, מנהיג „הגוש הצעיר“ שם, ואיש מושבע של משה דיין. אשכול הקדים רפואה למכה, העמיד את בן-גוריון בפני דרישה אולטימטיבית לאשר את מינויו של קורן כסגן שר האוצר.

אשכול אילץ את בן-גוריון לכנס ישיבה בהולה של הממשלה, לאשר את המינוי כיום השלישי בשבוע, הודיע על המינוי כיום רביעי בכנסת — לפני שמזכירות מפא"י תספיק להתכנס לישיבתה השכר עית היום שישן, וזהתווכח על מינויו של קורן.

סגן השר, היכול להכריע בענייני הקצבות והקלות לתנועות ההתיישבות, מהדה עתה מישקל-נגדי לעזיז פיינרמן, ובמידת-מה אפי לו למשה דיין.

צרותיו של המזכיר

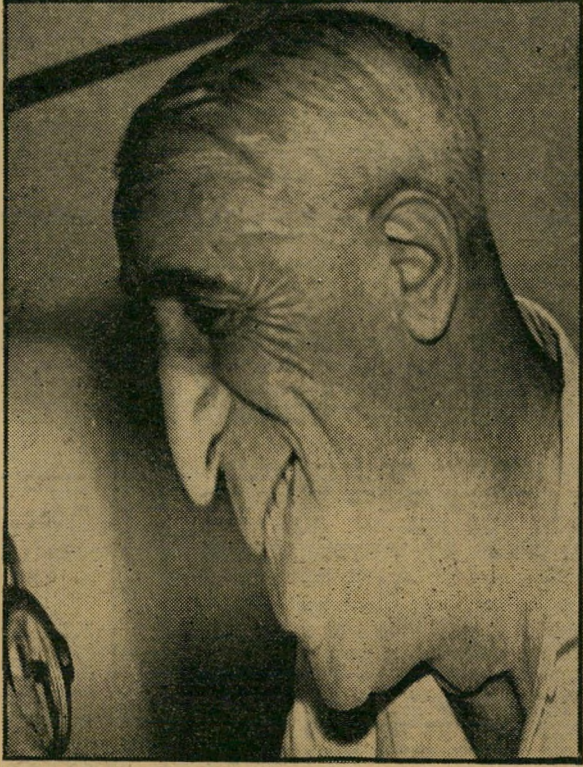
איש האומלל ביותר בצמרת מפא"י הוא מזכירה, ראובן ברקת. הוא נכנס לתפקידו מיד אחרי פרשת לבון, מתוך כח-נה להשליט סדר בשרשרת-התפקוד המפלגתי. תית. הוא האמין שהמזכיר רשאי ליטול לידי סמכות-הכרעה בין קבוצות-הלחץ ה-יריבות, וכי יש להעניק למוסדות הנבחרים של המפלגה את הסמכויות הדמוקראטיות שהוענקו להם על-ידי חוקת המפלגה.

אלא שהרפוסים הדמוקראטיים בתוך המנגנון המפלגתי רוקנו מדי תוכנם. כמפא"י שורר שלטון-יחיד שג דויד בן-גוריון, ועל פיו בלבד ישק דבר. כל עוד שולט הזקן, לא תיתכן דמוקראטיה בתוך המפלי גה. על כן נידונו תקוותיו של מזכיר מפא"י, ראובן ברקת, לי כשלון מראש.

כולם ידעו זאת — מלבדו. הוא הועמד על טעולו התמימה במהירות אכזרית. האיש

אהרון בקר: ויכוח עם אשכול-הכל מישחק

שעשה זאת: ראש הגוש, שרגא נצר. נצר (64), האחראי לפועלי התברואה בעריית תל-אביב, לא היה מעוניין במיבצע-הניקיון של המזכיר החדש. כי במאוזן-הכוחות הנוכחי הוכר נצר כשליט בלתי-מוכתר במנגנון המפלגתי, ורוב ראשי המחלקות הם מינויו. הוא יכול לפעול כל עוד אין המזכיר מתנכל לסמכותו הבלתי-רשמית. על כן, כאשר ניגש ברקת לפעולה, הורה נצר לאנשיו לחבל בתוכניותיו של המזכיר. ראשי יתר הקבוצות עמדו מסביב במעגל, לראות כיצד מחסל נצר את המזכיר. איש מהם לא יצא לעזרתו בגלוי, כי הם חששו מכוחו של הגוש וגם לא התלהבו מן הרעיון של (המשך בעמוד 12)



לבון: כמו חבל בביתו של תלוי שרת: כולה הגישה אולטימטום